

Vinod v. Kirpal Singh Dhillon and another (R. N. Mittal, J.)

ਆਰ ਐਨ ਮਿੱਤਲ, ਜੇ,
ਵਿਨੋਦ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਬਨਾਮ

ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ-ਜਵਾਬਦਾਰ।

1985 ਦੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 8

29 ਮਈ 1986 ਈ.

ਲੋਕ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਾਨੂੰਨ (1951 ਦਾ XLIII)—ਸੈਕਸ਼ਨ 81 ਅਤੇ 86 —
ਕਥਿਤ ਕ੍ਰਿਸਟ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਚੋਣ—ਪਟੀਸ਼ਨ
ਦੀ ਫੋਟੋਸਟੈਟ ਕਾਪੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੱਥੀ ਜ਼ਮਾਨਤ—ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ
ਪਟੀਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ 81(3) —ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧ—ਕੀ
ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ—ਉਕਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ
—ਕੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 86 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1960 ਦੀ ਧਾਰਾ 81(3) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ,
ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਜੋ ਉਭਰਦੀ ਹੈ:

- (a) ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਜਿੰਨੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ
ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਹਨ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ;
- (b) ਕਿ ਹਰੇਕ ਕਾਪੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਹੇਠ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ
ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ;
- (c) ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਾਪੀ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਰ ਉਸਦੇ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਅਟਾਰਨੀ
ਦੁਆਰਾ ਸੱਚੀ ਕਾਪੀ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ
ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਕਾਫੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ;
- (d) ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ
ਸੰਬੰਧੀ ਧਾਰਾ 81(3) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ
ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 86(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ
ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ
ਕਿ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਫੋਟੋਸਟੈਟ ਕਾਪੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਨਕਲ ਕਾਪੀਆਂ ਲੈਣ ਲਈ

ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਿਕ ਉਪਕਰਣ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਪੀ ਹੈ। ਫੋਟੋਸਟੈਟ ਕਾਪੀ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਫੋਟੋ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਹੀ ਕਾਪੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਕਿ ਸਾਰੀ ਲਿਖਤ ਦੀ ਫੋਟੋ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੋਟੋਸਟੈਟ ਕਾਪੀ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਫੋਟੋ ਨਹੀਂ ਖਿੱਚੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੀ ਛਾਪ ਵਾਲੀ ਫੋਟੋਸਟੈਟ ਕਾਪੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 81(3) ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਸ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਫੋਟੋਸਟੈਟ ਕਾਪੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸੱਚੀ ਕਾਪੀ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 81(3) ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਤਸਦੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 86 ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(ਧਾਰਾ 10, 11 ਅਤੇ 17)

ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਕਾਨੂੰਨ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 80 ਅਤੇ 81 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੋਧੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ 41 ਕਪੂਰਥਲਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਲਾਗਤਾਂ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ ਅਰੁਣ ਜੈਨ, ਸੀ .

ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਲਈ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ ਹਰ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ (ਅਰੁਣ ਵਾਲੀਆ, ਐਡਵੋਕੇਟ) ।

ਨਿਰਣਾ

ਰਾਜਿੰਦਰ ਨਾਥ ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.

(1) ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਸਤੰਬਰ, 1985 ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ ਚਾਰ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਕਪੂਰਥਲਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜੀ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਲੋਗੋਵਾਲ) ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਵੱਲੋਂ ਸਪਾਂਸਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 49,894 ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 12,460 ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਜਦੋਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ: 1, 17,072 ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ: 2, 10,919 ਵੋਟਾਂ। ਬਾਕੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ 522 ਤੋਂ 6,385 ਤੱਕ ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ। 26 ਸਤੰਬਰ 1985 ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ।

Vinod v. Kirpal Singh Dhillon and another (R. N. Mittal, J.)

(2) ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। 1980 ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਟਿਕਟ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਚੋਣ ਲੜਿਆ ਅਤੇ ਜਿੱਤਿਆ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲੋਂ ਟਿਕਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੇ ਉਸ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਉਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਾਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਲ) ਵੱਲੋਂ ਪਾਰਟੀ ਟਿਕਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ।

(3) ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਸਫਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਲਈ ਵਿੱਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ।

(4) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੈਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀਟੀ ਦੀ ਚੋਣ-ਏਓਫ਼ਕਰੈਪੋਨ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਪੈਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਉਕਸਾਉਣ 'ਤੇ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ 19 ਸਤੰਬਰ 1985 ਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਕਾਲੀ ਪੱਤਰਿਕਾ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਲੋਗੋਵਾਲ) ਦੇ ਕਪੂਰਥਲਾ ਜਿਲ੍ਹਾ ਜਥੇ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਲੋਗੋਵਾਲ) ਦੇ ਕਪੂਰਥਲਾ ਜਿਲ੍ਹਾ ਜਥੇ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ-ਕਮ-ਦਫਤਰ ਇੰਚਾਰਜ ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ (ਜਵਾਬ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ) ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਲਈ। ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲਈ ਸੀ।

ਪੈਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੋਸਟਰ ਅਤੇ ਹੈਂਡ-ਬਿੱਲ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੱਡੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਸ਼੍ਰੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ, 2 ਨੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਝੂਠਾ ਬਿਆਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ। ਮੰਨੋ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਲੋਗੋਵਾਲ) ਦਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਇਸ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੀ।

ਪੈਰਾ 12 ਵਿੱਚ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ, ਉਸਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਅਤੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਇਕ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। 2 ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਪੰਥਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਜੱਟ

ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਵੋਟ ਨਾ ਪਾਉਣ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਚੱਢਾ ਹਿੰਦੂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

ਪੈਰਾ 13 ਅਤੇ 14 ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਪੂਰਥਲਾ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਵਾਪਸ ਆਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਕਪੂਰਥਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਕਈ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀ-ਮਿਕਸ ਕਾਰਪੇਟ ਵਿਛਾਉਣ ਲਈ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਟੈਂਡਰ ਮੰਗੇ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ 19 ਸਤੰਬਰ, 1985 ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਵਿੱਚ ਛਪਿਆ ਸੀ। ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1, ਉਸਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਅਤੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਉਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕਪੂਰਥਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਸਤੂ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਲਈ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ 23 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ

ਸਤੰਬਰ, 1985, ਦੁਪਹਿਰ ਵੇਲੇ ਜੱਲੋਲਖਾਨਾ ਚੌਕ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿਖੇ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ।

(5) ਪੈਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿੱਚ ਦੋ ਮੰਡੀਆਂ ਹਨ, ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਨਵੀਂ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਦਹਾਕਾ ਪਹਿਲਾਂ ਨਵੀਂ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕੀਟ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਇਕਲੌਤਾ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਪੁਰਾਣੀ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਦੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਨੇ ਪੁਰਾਣੀ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਨੂੰ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਪਰ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਰਤ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 12 ਸਤੰਬਰ 1985 ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੀ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਨੂੰ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਕੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਹੀ ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿਖੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾ ਲਿਆ। ਉਸਨੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮੁੱਖ ਵਰਕਰਾਂ ਅਤੇ ਸਮਰਥਕਾਂ, ਸ੍ਰੀ ਮਹਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਬਹਿਲ ਨੇ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਇਕ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਨੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਉੱਥੇ ਮਠਿਆਈਆਂ ਵੰਡੀਆਂ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ।

(6) ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕ ਫੋਟੋਸਟੈਟ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਕਾਪੀ ਹੋਣ ਲਈ ਹਸਤਾਖਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ

Vinod v. Kirpal Singh Dhillon and another (R. N. Mittal, J.)

ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 6, 7, 8, 9, 10 (ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਭਾਗ), 11, 13, 14, 15, 16 ਅਤੇ 17 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕ੍ਰਿਸਟ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸਨ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ। ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਹਲਫਨਾਮਾ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਕ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(7) ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ 6 ਮਈ 1986 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁਦਲੇ ਮੁੱਦੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ: -

- (1) ਕੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਸਟੈਟ ਕਾਪੀਆਂ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰ. 1 ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਇਸ ਦੇ ਨਕਲਾਂ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਹੀ ਕਾਪੀਆਂ ਹੋਣ ਲਈ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਆਰ.
- (2) ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 6, 7, 8, 9, 10 (ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਭਾਗ), 11, 13, 14, 15 16 ਅਤੇ 17 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕ੍ਰਿਸਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ? ਓ.ਪੀ.ਆਰ. ਕੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਹਲਫਨਾਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ? ਓ.ਪੀ.ਆਰ.

(8) 13 ਅਤੇ 14 ਮਈ, 1986 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 8, 10 (ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਭਾਗ), 11, 16 ਅਤੇ 17 ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਮੁੱਦਾ ਨੰ: 1

(9) ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਗਈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1 ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਅਤੇ ਨੱਥੀ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਪੀ ਅਸਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨੱਥੀ ਦੀ ਇੱਕ ਫੋਟੋਸਟੈਟ ਕਾਪੀ ਹੈ। ਫੋਟੋਸਟੈਟ ਕਾਪੀ 'ਤੇ "ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੱਚੀ ਕਾਪੀ" ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਹਸਤਾਖਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਫੋਟੋਸਟੈਟ ਕਾਪੀ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰੁਣ ਜੈਨ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸਲ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਫੋਟੋਸਟੈਟ ਦੀ ਕਾਪੀ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 (1951 ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(10) ਧਾਰਾ 81 ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ

ਕਿ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 100 ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 101 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਹਿਲਾਂ ਭੇਜ ਕੇ ਚੋਣ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਕਾਪੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜਿੰਨੇ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਕਾਪੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸੱਚੀ ਕਾਪੀ ਵਜੋਂ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"(3) ਹਰੇਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿੰਨੀਆਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਹਰ ਕਾਪੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਹੇਠ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੱਚੀ ਕਾਪੀ ਹੋਣ ਲਈ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।"

ਧਾਰਾ 86 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਧਾਰਾ 81 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਉਪ-ਭਾਗ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

ਧਾਰਾ 82 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 117 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।

ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ।— ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 98 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੰਨਾ ਬਨਾਮ ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ, (1) ਵਿੱਚ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 86 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਧਾਰਾ 81 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਹ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਿਕ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਿੱਸਾ ਬਿਲਕੁਲ ਪੂਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਠੋਸ ਪਾਲਣਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 81(3) ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 86 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਤਿਆ ਨਰਾਇਣ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। v. ਯੂਜ਼ਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ (2)। ਗੋਸਵਾਮੀ, ਜੇ., ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ

Vinod v. Kirpal Singh Dhillon and another (R. N. Mittal, J.)

ਤਹਿਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਮੰਗਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਇਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਤ ਹਨ। ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਧਾਰਾ 81(3) ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਰੀਖਣ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: - ਆਰ

“ਤੇਜ਼ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਚਨਚੇਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਯੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਹਲਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਸਾਰੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਨੱਥੀ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਜਾਂ ਰੈਸਪੋਂਡੈਂਟਸ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਲਈ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਭੇਜਣ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੇਰੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

- (1) ਏਆਈਆਰ 1972 ਪੀ.ਬੀ. ਅਤੇ ਹੈਰੀ। 451.
- (2) ਏਆਈਆਰ 1974 ਐਸਸੀ 1105

ਜੇਕਰ ਸੌਖ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੋਕ ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਰਾਏ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 81(3) ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ, ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਰਹਿਤ ਉਪਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੀ 86.

ਸ਼ਰੀਜ-ਉਦ-ਦੀਨ ਬਨਾਮ ਅਬਦੁਲ ਗਨੀ ਲੋਨ, (3) ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ , ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 89 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜ ਹੈ। ਐਕਟ, 1957 ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਹਰੇਕ ਕਾਪੀ ਜੋ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਹੇਠ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲੋੜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 94 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਾਰਮੋਟ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਹੇਠ ਤਸਦੀਕ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਹਸਤਾਖਰਾਂ ਹੇਠ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ

ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੂਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਤਬਦੀਲੀ ਜਾਂ ਛੇੜਛਾੜ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰਾਂ ਹੇਠ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸਹੀ ਨਕਲ ਹੋਣ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਥਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਲੋੜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਨਤੀਜੇ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 89(3) ਅਤੇ 94(1) 1951 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 81(3) ਅਤੇ 86(1) ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ। ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਰਖਾਸਤ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਸੱਚੀਆਂ ਹੋਣ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਹ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਪੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 89(3) ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਜੋ ਉਭਰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ: -

- (a) ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਜਿੰਨੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਹਨ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ;
- (b) ਕਿ ਹਰੇਕ ਕਾਪੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਹੇਠ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ;
- (c) ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਾਪੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਅਟਾਰਨੀ ਦੁਆਰਾ ਸੱਚੀ ਕਾਪੀ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਕਾਫੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ;
- (d) ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ S. 81(3) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 86(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(11) ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਫੋਟੋਸਟੈਟ ਕਾਪੀ ਇੱਕ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਿਕ ਉਪਕਰਣ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਪੀ

Vinod v. Kirpal Singh Dhillon and another (R. N. Mittal, J.)

ਹੈ ਜੋ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਨਕਲ ਕਾਪੀਆਂ ਲੈਣ ਲਈ ਹੈ। ਫੋਟੋਸਟੈਟ ਕਾਪੀ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਫੋਟੋ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਹੀ ਕਾਪੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਕਿ ਸਾਰੀ ਲਿਖਤ ਦੀ ਫੋਟੋ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੋਟੋਸਟੈਟ ਕਾਪੀ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਫੋਟੋ ਨਹੀਂ ਖਿੱਚੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੀ ਛਾਪ ਵਾਲੀ ਫੋਟੋਸਟੈਟ ਕਾਪੀ ਧਾਰਾ 81(3) ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਫੋਟੋਸਟੈਟ ਕਾਪੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸੱਚੀ ਕਾਪੀ ਹੋਣ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰੇ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(12) ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਵੇਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੌੜ ਬਨਾਮ ਸੁਖਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (4) ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਮੈਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਾਂ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਤਸਦੀਕ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਫੋਟੋਸਟੈਟ ਕਾਪੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਧਾਰਾ 81(3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ।

(4) ਏਆਈਆਰ 1984 ਦਿੱਲੀ 276

(13) ਸ੍ਰੀ ਜੈਨ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 81(3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਫੋਟੋਸਟੈਟ ਕਾਪੀ ਦੇ ਹਰ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲ 'ਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਦਸਤਖਤ ਅਸਲੀ ਹਨ ਜਾਂ ਅਸਲ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੀ ਛਾਪ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ ਮੁਰਾਰਕਾ ਰਾਏ ਸ਼ਾਮ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਰਾਠੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, (5), ਜਗਤ ਕਿਸ਼ੋਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਪੋਦਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (6), ਐਮ. ਕਮਲਮ ਬਨਾਮ ਡਾ. ਵੀ.ਏ. ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਈਅਦ ਮੁਹੰਮਦ (7)।

(14) ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਉਸਦੀ ਅਧੀਨਗੀ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਪੀ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਅਸਲੀ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਅਸਲ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੀ ਛਾਪ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਮੁਰਾਰਕਾ ਰਾਏ ਸ਼ਿਆਮ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚ ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਜੋ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਪੀ ਦਾ ਹਰ ਪੰਨਾ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਹੋਣ ਸੱਚੀ ਕਾਪੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ

ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 1951 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 81 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ "ਨਕਲ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਨਕਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕਾਪੀ ਇੰਨੀ ਸੱਚੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਕਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਪੀ ਦੇ ਹਰ ਪੰਨੇ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਹੇਠ ਸੱਚੀ ਕਾਪੀ ਹੋਣ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ "ਪਟੀਸ਼ਨਰ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਦਸਤਖਤ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(15) ਜਗਤ ਕਿਸ਼ੋਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮਤਭੇਦ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਪਾਠੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਾਪਸ ਆਏ ਉਮੀਦਵਾਰ 'ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਆਈਸ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(5) ਏਆਈਆਰ 1964 ਐਸਸੀ 1545

(6) 1970(2) ਐਸਸੀ ਕੇਸ 411।

(7) ਏਆਈਆਰ 1978, ਐਸਸੀ 840।

ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੀ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕੇ। ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕ ਸੱਚੀ ਕਾਪੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲੋੜ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਂ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 86 ਅਧੀਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਯੋਗ ਸੀ। ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਵੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 81 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਸੀ ਜਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਵੀ ਕਾਫੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(16) ਐੱਮ. ਕਮਲਮ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਕੁਝ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਮਲਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਪਰਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ। ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹਲਫਨਾਮਾ ਇਕੱਠਿਆਂ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਜੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕਾਪੀਆਂ ਜਵਾਬਦੇਹ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ ਪਰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦੇ

Vinod v. Kirpal Singh Dhillon and another (R. N. Mittal, J.)

ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 81 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾ ਸਿਰਫ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਨ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ ਬਲਕਿ ਧਾਰਾ 83 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਅਨੁਸੂਚੀ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 83(1) ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੱਚਾਈ ਅਤੇ ਹਕੀਕਤ ਵਿੱਚ ਸੀ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਭਾਗ ਸਨ, ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਹੀ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਹਲਫਨਾਮਾ। ਇਸ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਪੀ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਦਸਤਖਤ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਪਾਲਣਾ ਸੀ 3) ਦੀ ਧਾਰਾ 81. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇਹ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਸਤਖਤ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੀ ਕਾਪੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦੇ ਅੰਤਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਦਸਤਖਤ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕਾਪੀ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਯੋਗ ਸੀ। ਨੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕਾਪੀ ਨੂੰ ਸੱਚੀ ਨਕਲ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਜੈਨ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ।

(17) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਸਟੋਟ ਕਾਪੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨੱਥੀ

ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1 ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 81(3) ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸਲਈ, ਇਸ ਛੋਟੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 86 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਯੋਗ ਹੈ।

(18) ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁੱਦੇ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਖੋਜ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਬਾਕੀ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਮੈਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਰੇ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਅੰਕ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਜੈਨ ਦੇ ਮਿਤੀ 13, 14 ਅਤੇ 19 ਮਈ, 1986 ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨਗੇ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਨੰ. 7, 8, 9, 10 (ਪੜਚੋਲ ਭਾਗ), 11, 13, 14, 15, 16 ਅਤੇ 17 ਵਿਚ ਅਭਿਆਸਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਇਹ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੈਰੇ 7, 9 ਅਤੇ 13 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ

ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 6 ਬਾਰੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ।

(19) ਪੈਰਾ 12 ਬਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਨਹੀਂ ਦਬਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 12 ਅਸਪਸ਼ਟ ਸੀ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸਟ ਅਭਿਆਸ ਬਾਰੇ ਸਮੱਗਰੀ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸਿਵਲ ਮਿਸ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। 1986 ਦੇ ਨੰਬਰ 28-ਈ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸਨ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਜੈਨ ਨੇ 20 ਮਈ, 1986 ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 12 (ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਭਾਗ) ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਅਤੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਗੇ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਅਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਬਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਉਸ ਪੈਰਾ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸ੍ਰੀ ਹਰਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਦਬਾਇਆ।

(20) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜੋ ਹੁਣ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਸਟ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪੈਰੇ 7, 9, 12 ਅਤੇ 13 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਕਥਿਤ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ।

ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੈਰਾ 7, 12 ਅਤੇ 13 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। 1 ਅਤੇ ਪੈਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ, ਮੈਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 6 ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਾਂਗਾ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: -

“ਉਸ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਸਰਗਰਮ ਮਦਦ ਨਾਲ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਲੋਗੋਵਾਲ) ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਕੱਟਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਵਾਹ ਲਾਈ ਤਾਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 1 ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਲੋਗੋਵਾਲ) ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸਫਲ; ਅਰਥਾਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਲਈ ਵਿੱਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

19 ਮਈ, 1986 ਨੂੰ, ਸ੍ਰੀ ਜੈਨ ਨੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪੈਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਤੱਥ

Vinod v. Kirpal Singh Dhillon and another (R. N. Mittal, J.)

ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਮਲਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਜੈਨ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਹਰਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੈਰਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(21) ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਬਿਆਨ ਦਾ ਪੈਰਾ ਵਿੱਚ ਦੋ ਦੋਸ਼ ਹਨ; ਪਹਿਲਾ ਇਹ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਵਿੱਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭੌਤਿਕ ਤੱਥ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਸ ਬਿਆਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਉਹ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ, ਉਕਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜਾ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਮਾਮਲਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪੈਰਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(22) ਪੈਰਾ 127, 12, ਅਤੇ 13 ਤਿਸਾਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵ ਪੈਂਡੈਂਟ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕਹਿਆ ਪਾਰਸ ਪੜ੍ਹਿਆ

ਹੇਠ ਅਨੁਸਾਰ : -

"7. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2, ਸ੍ਰੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ
.....ਸਹਿਮਤੀ
ਨਾਲ , 19 ਸਤੰਬਰ, 1985 ਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਕਾਲੀ ਪੱਤਰਿਕਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ
ਕੀਤਾ, ਇੱਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਸਰਦਾਰ ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ, ਜਥੇਦਾਰ ਅਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦੇ ਸਾਂਝੇ
ਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। .....ਕਪੂਰਥਲਾ
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਥਾ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ-ਕਮ-ਦਫਤਰ-ਇੰਚਾਰਜ ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨ
ਸਿੰਘ। ....."

'ਟੀ2. ਕਿ ਵਾਪਸ ਪਰਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ

.....
 ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਅਤੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਚੋਣ
 ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ।

“13 .....ਇਸ .....ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਾਪਸ
 ਪਰਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ, ਉਸਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਅਤੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ
 ਨਾਲ ਕਪੂਰਥਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਇਕ ਨੰਬਰ
 1 ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ
 .....।.....

(23) ਇਹ ਹੈ ਥਰਨਕਾਰ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕੁਝ ਹੋਰ
 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ
 ਚੋਣ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖ ਕੀਤਾ
 ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਮਲ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਚੋਣ ਏਜੰਟ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ
 ਸਨ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ
 ਸਮਾਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਰ
 ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਸਹਿਮਤੀ ਦਾ
 ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ
 ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਬਲਵਾਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਲਕਸ਼ਮੀ ਨਰਾਇਣ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (8) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ
 ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਾਂ । ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਗਏ
 ਸਨ ਕਿ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਤੱਕ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਵਾਹਨ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ
 ਵਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਣ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਾਹ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ
 ਲਈ ਬੋਲਦਿਆਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਵਾਹਨ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਣ ਜਾਂ ਖਰੀਦਣ ਦਾ
 ਪ੍ਰਬੰਧ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚੋਣ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜੇਕਰ ਉਹ ਪਟੀਕੂਲਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਏਜੰਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਏ ਜਾ ਰਹੇ ਜਾਂ ਖਰੀਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਵਾਹਨ ਅਤੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਵੇਰਵੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨੁਕਸਦਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏਗੀ। ਬੇਡੇਪੱਲੀ ਰਾਜਗੋਪਾਲਾ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਐਨਜੀ ਰੰਗਾ ਵਿੱਚ। (9), ਇਹ ਅੱਗੇ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(24) ਪੈਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ, ਪੋਸਟਰਾਂ ਅਤੇ ਹੈਂਡ-ਬਿੱਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਝੂਠਾ ਬਿਆਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(25) 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1986 ਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਬਾਰੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪੈਰਾ 10 (ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਭਾਗ), 12 (ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਭਾਗ) ਅਤੇ 17 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਸਨ। ਮਿਸਟਰ .ਟੈਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਿਆਂ ਬਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਪੈਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। . ਸ੍ਰੀ ਜੈਨ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅੰਕ ਨੰਬਰ 3 ਭਖ ਗਿਆ ਹੈ।

(26) ਇਸ ਲਈ, ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 1 'ਤੇ ਖੋਜ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੈਂ ਸਲਾਹ ਫੀਸ ਰੁਪਏ 3,000 ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਐਚ. ਐਸ. ਬੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ